

ХУВИЙН НЭМЭЛТ ТЭТГЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл

Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах дараах хууль зүйн болон практик шаардлага байна. Үүнд:

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах дараах хууль зүйн үндэслэл байна:

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого”-ын 3.1-д “Амьдралын баталгааг хангах нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг хөгжүүлж, амьдралын чанарыг дээшлүүлэхүйц нийгмийн даатгалын тогтолцоог бэхжүүлнэ.” гэж заасан зорилтыг хэрэгжүүлэх I үе шат (2021-2030)-ийн 2-т “Тэтгэврийн даатгалыг олон давхаргат тогтолцоонд шилжүүлсэн байна.” гэж, 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан ““Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”-ны 3.1.4-т “Хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалыг нэвтрүүлж, төрийн болон хувийн тэтгэврийн сангаас тэтгэвэр авах нөхцөлийг бүрдүүлж, санхүүгийн зах зээлийг дэмжинэ” гэж заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн 3.1.1-д “нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг шинэчилж даатгуулагч олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах нөхцөл бүрдэн, хуримтлалын нэгдсэн сан байгуулагдан иргэд бодит хуримтлалтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийгдэнэ.” гэж заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 2.5.1-д “Нийгмийн даатгалын шинэчлэл хийж, иргэн бүрд суурь тэтгэвэр олгох, хувийн даатгалын үйлчилгээнд хамрагдах боломж бүхий олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжинэ.” гэж заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны 53 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”-ын 2.1-д “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”-ын зорилго, зарчимд нийцүүлэн холбогдох хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх гэж, тус бодлог

ын 1.2-т “тэтгэврийн тогтолцоонд хувийн хэвшлийн оролцоог сайн дурын нэмэлт даатгалын хэлбэрээр дэмжин, ахмад настан олон эх үүсвэр бүхий тэтгэврийн орлоготой байх нөхцөлийг бүрдүүлэх” гэж, 3.2.17-д “...иргэн бүр сайн дурын үндсэн дээр хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалд хувиараа болон ажил олгогчийн дэмжлэгтэйгээр даатгуулж, нэмэгдэл тэтгэвэр авах” гэж, 3.2.18-д “хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалыг хувийн хэвшлийн тэтгэврийн сан ба уг сан бүхий хувийн хэвшлийн урт хугацааны даатгалын компани эрхлэн гүйцэтгэх бөгөөд эрх бүхий байгууллага эдгээр санд тусгай зөвшөөрөл олгож, үйл ажиллагаанд хяналт

тавих” гэж, 3.2.19-д “даатгуулагчийн хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалд төлөх шимтгэл, хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлт үзүүлэх зэрэг асуудлыг хуулиар зохицуулах” гэж, 3.2.21-д “хувийн хэвшлийн тэтгэврийн даатгалын сангийн хөрөнгө оруулалтын багцыг хянах, хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийг зохицуулах, хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг даатгуулагчийн дансанд шилжүүлэх асуудлыг хуулиар зохицуулах” гэж, 3.5.4-т “даатгалд төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээг ажил олгогч болон даатгуулагчийн харилцан тохиролцсон гэрээгээр зохицуулах” гэж, 4.3.1-д “даатгуулагч төлсөн шимтгэлтэйгээ уялдаатай тэтгэвэр авах олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог бий болгох” гэж, 4.3.6-д “...хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалын тогтолцоо бүрдэж, ахмад настан олон эх үүсвэр бүхий тэтгэврийн орлоготой байх нөхцөл хангагдах” гэж тус тус заасан нь хуулийн төсөл боловсруулах хууль зүйн үндэслэл болж байна.

1.2.Практик шаардлага

Нийгмийн даатгалын багц хуулийг 1994 онд анх баталж, 1995 оноос мөрдөж эхэлснээр хөдөлмөрийн насны хүн ам нийгмийн даатгалын харилцаанд шимтгэл төлж оролцох, үүнд ажил олгогч, даатгуулагч болон төр тодорхой хэмжээгээр хамтран шимтгэл төлөх харилцааг зохицуулсан.

Нийгмийн даатгалын сангаас болон цэргийн тэтгэвэр авагчдын тоо жил бүр өсөж 2020 оны жилийн эцэст 441.5 мянгад хүрсний 332.9 мянга нь өндөр насны тэтгэвэр авагч байна. Хэдийгээр нийгмийн даатгалын хамралт жил тутам өсөж 2020 оны эцсийн байдлаар /сарын мэдээгээр/ 1.15 сая гаруй даатгуулагч нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж, тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого жил бүр нэмэгдэж байгаа хэдий ч хүн амын насжилт, нийт хүн амд эзлэх ахмад настны хувийн жингийн өсөлттэй холбоотойгоор нийгмийн даатгалын сангийн зардал орлогоос давж, алдагдал хурдацтайгаар өсөж байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангаас 2020 онд тэтгэвэрт төсвийн татаасыг оролцуулан 2.1 их наяд төгрөг зарцуулсан нь 2019 онтой харьцуулахад 17.0 хувиар буюу 314.4 тэрбум төгрөгөөр өсжээ. Тэтгэврийн даатгалын санд улсын төсвөөс олгосон татаас 2020 онд 396.1 тэрбум төгрөг буюу тэтгэврийн нийт санхүүжилтийн 18.4 хувийг эзэлж байна.

Харин Нийгмийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хуульд зааснаар тэтгэвэрт зарцуулах хөрөнгө 2021 онд тэтгэвэрт зарцуулах хөрөнгө 2.3 их наяд төгрөг, улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээ 499.8 тэрбум төгрөг байна.

Хүн амын дундаж наслалт 2019 оны байдлаар 70.41¹ (эрэгтэй 66.38, эмэгтэй 75.96)-д хүрч, 2008 оны түвшинтэй харьцуулахад 4.5 насаар нэмэгдсэн байна. Нийт хүн амд ахмад настны эзлэх хувийн жин 2019 оны байдлаар 9.4 байгаа бол 2050 онд энэ үзүүлэлт 21.1 хувьд хүрэхээр байна. Түүнчлэн 10 даатгуулагчид ногдох тэтгэвэр авагчийн тооны харьцаа 2020 онд 4 хүн, 2030 онд 7 хүн болох урьдчилсан тооцоололтой байна.

Монгол Улсад ажиллагсадын дундаж цалингийн хэмжээ 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар 1220.6 мянган төгрөг байсан бол өндөр насны бүрэн тэтгэврийн дундаж хэмжээ 435.4 мянган төгрөг байгаа нь дээрх дундаж цалингийн хэмжээтэй харьцуулахад 35.6 хувь болж байна. Олон Улсын хөдөлмөрийн байгууллага (ОУХБ)-аас 1952 онд батлан гаргасан “Нийгмийн хамгааллын доод хэмжээний тухай” 102 дугаар конвенцэд зааснаар өндөр насны тэтгэвэр бодох доод хувь

¹ www.1212.mn

хэмжээг дундаж цалингийн 40 хувиас багагүй байх ёстой гэж заасан.²

Хэдийгээр манай улсын тэтгэврийн хуульд зааснаар даатгуулагч 20 ба түүнээс дээш жил тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол дундаж цалингийн 45 хувиар тооцож байгаа хэдий ч одоогийн дундаж тэтгэвэр ба одоогийн улсын дундаж цалингийн харьцаа олон улсын конвенцод заасан хувиас бага байна. Иймд даатгуулагчид нэмэлт тэтгэвэр авах боломжийг хуулиар олгох, ирээдүйд авах тэтгэврийн хэмжээг өсгөх шаардлага зайлшгүй тулгарч байна.

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2017 оны 251 дүгээр тогтоолоор даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх дээд хэмжээг тогтоон мөрдөж байна. Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ 2020 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн 420 мянган төгрөг, шимтгэл төлөх хөдөлмөрийн хөлсний дээд хэмжээг 4.2 сая төгрөг болсон. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх дээд хязгаараас давсан өндөр орлоготой даатгуулагч 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар 17.1 мянга байна.

Өндөр орлоготой иргэдийн зүгээс шимтгэл төлөх дээд хязгаараас давсан орлогоосоо нэмэлт шимтгэл төлөх замаар ирээдүйд авах тэтгэврийн хэмжээгээ өсгөх сонирхолтой байдаг. Зөвхөн өндөр орлоготой давхарга ч бус дундаж орлоготой иргэдийн хувьд өрхийн орлого, цалингаа зөв зохистой зарцуулснаар хувийн нэмэлт тэтгэврийн сандаа хуримтлал үүсгэх боломжтой юм.

Тэтгэврийн даатгалын тогтолцооны өнөөгийн нөхцөл байдал, тулгамдаж буй асуудлуудыг харуулсан дээрх тоо баримт, үндэслэлүүдээс харахад нэг талаас дан ганц улсын нийгмийн даатгалын сангаас олгож буй тэтгэврээр даатгуулагч ирээдүйн амьжиргааны зардлаа бүрэн хангах боломжгүй, нөгөө талаас насжилт хурдсах үед төр дангаараа тэтгэврийн сангийн алдагдлыг бүрэн хариуцахад хүндрэлтэй байхаар байна. Иймд даатгуулагчийг олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх шаардлагатай байна.

Олон улсын түвшинд ихэнх улс орнууд хувийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоог улсын тэтгэврийн тогтолцооны нэмэлт байдлаар нэвтрүүлсэн байдаг ба хөрөнгийн зах зээлийн хамгийн том хөрөнгө оруулагч нь хувийн тэтгэврийн сангууд, даатгалын компаниуд байдаг байна. 2014 оны байдлаар дэлхийн хөрөнгө оруулагчдын нийт хөрөнгийн 28 хувь нь зөвхөн тэтгэврийн сангуудын хөрөнгө байна.

Хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах судалгаагаар хувийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоог амжилттай хэрэгжүүлсэн 7 улсын туршлагыг нарийвчлан судалж үзэхэд хувийн тэтгэврийн нэмэлт хуримтлал бүрдүүлэх асуудлыг төрийн зүгээс дэмжих нь зүйтэй гэж үздэг байна. Ялангуяа хувийн нэмэлт тэтгэврийн харилцаанд санхүүгийн хөшүүрэг буюу татварын дэмжлэг буюу чөлөөлөлт зайлшгүй шаардлагатай байжээ.

Манай улсад хувийн нэмэлт тэтгэврийн харилцааг зохицуулсан хууль эрх зүйн орчин бүрдээгүй ч, зарим байгууллагууд өөрсдийн ажиллагчдыг хамруулсан хувийн тэтгэврийн сангуудыг үүсгэн байгуулж, үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Тухайлбал, Голомт банкны дэргэдэх Тэтгэврийн ууган сан ТББ, Ард санхүүгийн

² ОУХБ “ОУХБ-ын конвенц, зөвлөмжүүдийн эмхэтгэл” УБ, 2012 он. 346 дахь тал

нэгдлийн охин компани болох Ард лайф ХХК, Нэйшнл лайф урт хугацаат даатгалын компаний тэтгэврийн даатгалын бүтээгдэхүүн зэргийг дурдаж болно.

Хувийн нэмэлт тэтгэврийн харилцаа практикт бий болсон боловч тухайлсан хуулийн зохицуулалтгүй байгаа нь хувийн тэтгэврийн санд хамрагдаж мөнгөө төлсөн даатгуулагч, ажилтны эрх ашиг зөрчигдөх, улмаар тухайн сан дампуурах тохиолдолд хэрхэх, эсхүл эрсдэлд орохоос хэрхэн сэргийлэх арга замууд тодорхойгүй байна.

Мөн эдгээр сангуудад холбогдох төрийн байгууллагаас хуулийн дагуу зөвшөөрөл олгоогүй, тогтмол хяналт шалгалт хийдэггүй, засаглалын зохистой байдлыг хангасан эсэх нь тодорхой бус, үйл ажиллагаа, санхүүгийн тайлан мэдээлэл нь гишүүд, олон нийтэд ил тод бус зэрэг шийдвэрлэвэл зохих асуудлууд байна. Эдгээр харилцааг одоогийн нийгмийн даатгалын багц хуулиар зохицуулах боломжгүй тул бие даасан хуулиар зохицуулах шаардлагатай байна.

Дээр дурдсан практик шаардлага, олон улсын туршлагад үндэслэн ахмад настны нийгмийн баталгааг улсын нийгмийн даатгалын сангаас олгож байгаа тэтгэврээр хангахаас гадна даатгуулагчийг хөдөлмөрлөж, цалин орлоготой байх үедээ нэмэлт тэтгэврийн даатгалд даатгуулж, ирээдүйд олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор эрх зүйн орчныг бий болгох зайлшгүй шаардлага тулгарч байна.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Энэ хуулийн төслийн зорилго нь Монгол Улсад тэтгэврийн олон давхаргат тогтолцоог нэвтрүүлэх, даатгуулагч олон эх үүсвэр бүхий тэтгэврийн орлоготой байх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор төрийн бус өмчид тулгуурласан сайн дурын, хувийн нэмэлт тэтгэврийн үйл ажиллагаа явуулах эрх зүйн үндсийг тогтоож, хувийн нэмэлт тэтгэврийн санг бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавихтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

Түүнчлэн энэ хуулиар хувийн нэмэлт тэтгэврийн харилцаанд даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах, даатгагчийн болон төрийн захиргааны байгууллагын эрх, үүрэг, чиг үүргийг тодорхойлох, тэтгэврийн сангийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагыг тогтоох, тэтгэвэр олгох, маргаан шийдвэрлэх, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглах, хамгаалах, бусад харилцааг зохицуулна.

Хуулийн төсөл нь 11 бүлэгтэй байна.

Нэгдүгээр бүлэгт, хуулийн зорилт, хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хууль тогтоомж, хуулийн үйлчлэх хүрээ, хувийн нэмэлт тэтгэврийн харилцаанд баримтлах зарчим, хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт зэргийг тодорхойлно.

Хоёрдугаар бүлэгт, хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрийн төрөл, үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд, хувь хүний болон ажил олгогчийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөр, нэмэлт тэтгэврийн гэрээ, шимтгэл төлөлт, нэмэлт тэтгэврийн нэрийн данс, зардлын ангилал, тооцоолол, нэмэлт тэтгэврийн хөрөнгийн эрх зэргийг тодорхойлно.

Гуравдугаар бүлэгт, хувийн тэтгэврийн санг үүсгэн байгуулах, нэр, дүрэм, хувийн тэтгэврийн сангийн удирдах зөвлөл, хувийн тэтгэврийн санд тусгай зөвшөөрөл олгох, нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрийг бүртгэх эрх бүхий этгээд,

хувийн тэтгэврийн санд тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагаа, нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрийг бүртгүүлэх, урт хугацааны даатгагч нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрийн үйл ажиллагаа эрхлэх, хувийн тэтгэврийн сан, урт хугацааны даатгагчийн тусгай зөвшөөрөл, нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрийг түдгэлзүүлэх, дуусгавар болгох, дуусгавар болгох үед авах арга хэмжээ, татан буулгах комисс, нэмэлт тэтгэврийн зар сурталчилгаа, маркетинг зэргийг тусгана.

Дөрөвдүгээр бүлэгт, нэмэлт тэтгэврийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалт хийх, хөрөнгө оруулалтад тавигдах шаардага, хөрөнгө оруулалтын хураангуй боловсруулах, хөрөнгө оруулалтын ангилалал, хөрөнгө оруулалт хийхийг хориглох, кастодиан болон хөрөнгө оруулалтыг тусгаарлах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс зайлсхийх, нэмэлт тэтгэврийн сангийн хөрөнгийн кастодиан, кастодиантай гэрээ байгуулах, кастодианы үйл ажиллагаанд хяналт тавих, нэмэлт тэтгэврийн хөрөнгийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, тавигдах шалгуур, байгуулах гэрээ, нэмэлт тэтгэврийн хөрөнгийн хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд өөрчлөлт оруулах, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд хууль тогтоомж зөрчигсдөд хүлээлгэх хариуцлага зэргийг тусгана.

Тавдугаар бүлэгт, гишүүн хувийн тэтгэврийн сан, урт хугацааны даатгагч, нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөр хооронд шилжих, нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрийг дуусгавар болгох зэргийг тусгана.

Зургадугаар бүлэгт, тэтгэврийн төрөл, олгох нөхцөл, эрх залгамжлагч, өвлөгчид тэтгэвэр олгох, тэтгэвэр авахад бүрдүүлэх баримт бичиг, тэтгэвэр олгох, өргөдөл шийдвэрлэх хугацаа зэргийг тусгана.

Долдугаар бүлэгт, нягтлан бодох бүртгэл, аудит, гишүүнд ил тод тайлагнах, нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөртэй холбоотой татвараас чөлөөлөх, татвар ногдуулах, төлөх зэргийг тусгана.

Наймдугаар бүлэгт, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглах, хамгаалалт зэргийг тодорхойлно.

Есдүгээр бүлэгт, маргаан шийдвэрлэх зохицуулалтыг тодорхойлно.

Аравдугаар бүлэгт, энэ хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой төрийн байгууллага болон хуулийн этгээдийн хамтын ажиллагаа, тэдгээрийн эрх, чиг үүргийг тодорхойлно.

Арваннэгдүгээр бүлэгт, бусад харилцаа болон хууль хэрэгжүүлэх, хариуцлага, хууль хүчин төгөлдөр болох зэргийг тус тус тодорхойлно.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засаг, хууль зүйн үр дагавар, хүрэх үр дүн, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Энэхүү хуулийн төсөл батлагдсанаар нийгэм, эдийн засгийн дараах эерэг үр дагаврууд бий болно:

- Монгол Улсад хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоог бий болгох хууль эрх зүйн орчин бүрдэнэ;

- Хувийн нэмэлт тэтгэвэрт хамрагдсан иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах, хувийн тэтгэврийн сангийн үйл ажиллагааг зохицуулах, хяналт тавих, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, төлбөрийн чадварыг хангах нөхцөл бүрдэнэ;

- Ирээдүйд ахмад настнууд олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах, хангалттай орлогын эх үүсвэртэй байх боломж бүрдэнэ;

- Санхүү, хөрөнгийн зах зээлийн үйл ажиллагааг идэвхижүүлэх, хөрөнгийн зах зээлд хөрөнгө оруулалт хийх урт хугацааны сан бий болно;

- Ажил олгогчийн хувийн нэмэлт тэтгэвэрт төлсөн хураамж, шимтгэлийн хэмжээнд татварын хөнгөлөлт, хойшлуулалт үзүүлдэг болсноор ажиллагчдынхаа нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоонд хамрагдах сонирхлыг нэмэгдүүлнэ;

- Хувийн тэтгэврийн сангууд бий болсноор санхүүгийн болон даатгалын салбарт шинээр ажлын байр бий болно;

- Аж ахуйн нэгжийн зүгээс ажилтнаа тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, нийгмийн хариуцлагаа хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдэх бол ажилтны хувьд нэг байгууллагад удаан хугацаанд тогтвортой, бүтээмжтэй ажиллах сонирхол бий болохын зэрэгцээ ирээдүйд авах тэтгэврийн хэмжээ нэмэгдэнэ.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон цаашид шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох хуулийн төслийн талаар

Хуулийн төслийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Даатгалын тухай хуульд нийцүүлэн, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчлэлтэй уялдуулсан байна.

Энэ хуулийн төсөлтэй уялдуулан Компанийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Даатгалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хөдөлмөрийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон холбогдох бусад хуульд өөрчлөлт, нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулна.